

AN-SIKTET

FOLKARE SLÄKTFORSKARFÖRENING

Nr 4

Årg. 11

December 1998

Medlemmar!

Nu är det dags att betala
medlemsavgiften för 1999

Inbetalningskort bifogas.
Läs mer på sid 18.

*Dalarnas Släktforskarförbund har bildats. Bilden visar interimstyrelsen. Läs mer på sid 8.
Stående: Bo Haag, Torbjörn Näs, Jon Pallin, Jojje Lintrup, Jan Larsson, Ola Fridén
Sittande: Birgitta Larhm, Barbro Vikström, Yvonne Hellberg, Sigrid Ervaeus*

FOLKARE SLÄKTFORSKARFÖRENING

Föreningen bildades 9 april 1987 och är ansluten till Sveriges Släktforskarförbund.

Adress: c/o Barbro Vikström
Mattsbogatan 20 E, 774 40 AVESTA

Medlemsavgift: 100 kr Postgiro: 58 45 11 - 0
Familjemedlem: 25 kr
Ungdomsmedlem: 25 kr (t o m 20 år)

STYRELSE 1998

Ordf:	Birgitta Larhm Markusgatan 13, 774 30 AVESTA	0226-55894
V. ordf:	Camilla Byggnings Åsgarn 15, 774 97 FORS	0226-31116
Skr:	Vakant	
Kassör:	Birgitta Gustafsson Sörby Gärd, Västansjö 11, 774 97 FORS	0226-31050
Mtrif:	Barbro Vikström Mattsbogatan 20 E, 774 40 AVESTA	0226-55602
Suppl.:	Hans Groth Gyllenvägen 12, 774 61 AVESTA	0226-58467
Suppl:	Lars Östlund Västerbovägen 11 A, 775 53 KRYLBO	0226-10867

VALBEREDNING

Nils Bergius Granäsvägen 25, 775 50 KRYLBO	0226-12893
Kjell Gustafsson Sörby Gärd, Västansjö 11, 774 97 FORS	0226-31050
Göte Norstedt Lumsvägen 6, 770 60 HORNDAL	0226-40272

PROGRAM- OCH ARBETSKOMMITTÉ

Erik Andersson Klockarvägen 1, 774 62 AVESTA	0226-51505
Margaretha Gunell Gullbågsvägen 21, 774 61 AVESTA	0226-59107
Barbro Larm Heimdalsstigen 6 D, 774 60 AVESTA	0226-52452
Bengt och Berit Tunler Östra Parkgatan 30, 774 30 AVESTA	0226-53510

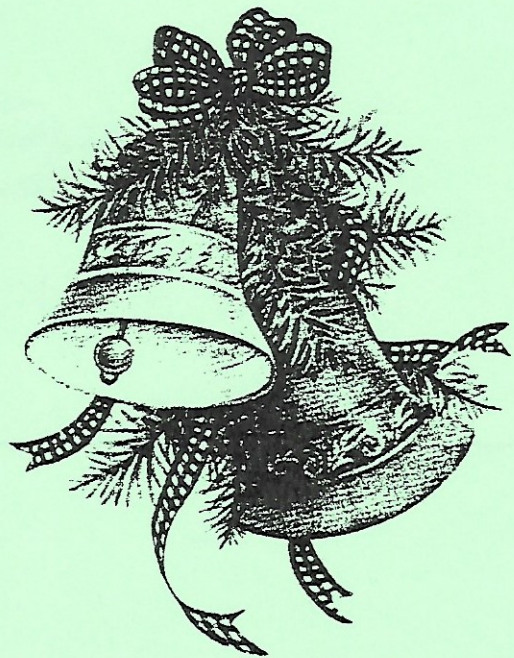
AN-SIKTET

Medlemsblad för Folkare Släktforskarförening.

Redaktörer: **Birgitta Larhm** och **Barbro Vikström**
adresser: se ovan

FÖRFATTAREN ANSVARAR SJÄLV FÖR INSÄNT MATERIAL

Citat ur An-Siktet får göras om källan anges.

God Jul och
Gott Nytt År

Innehåll:

Höstens första medlemsträff i Centrumgården ...	3
Anbyttardagen i Hedemora lördagen den 3 oktober 1998	3
Besök på Krigsarkivet	4
Släktforskarernas Hus i Leksand – forskarresa den 31 oktober 1998	5
Källkritik – kvalitet i släktforskningen	5
Karlfeldt – kurbitsmålare'n	6
Nya medlemmar	6
En återblick på det år som gått	7
Dalarnas Släktforskarförbund är bildat	8
Brukspatronens barn på Wikmanshyttans bruk	9
Bergsmanssönerna från By – i järnets tjänst	10
”Biskopsprevetet” på Östrabo invigdes med hyllningsdikt	17
Rapport från styrelsen	18
Bingolotto	19
Nytt i Bokskåpet	19
Bokrecensioner	20
Efterlysningar	21
Forskarsalen i Arninge	23
Arkiv Centrum i Örebro län	23
Arkivcentrum Värmland – nytt landsarkiv	23
Ungdomens år – uppsatstävlingen Jakten på min släkt!	23
Vårens program 1999	24

Höstens första medlemsträff i Centrumgården

av Birgitta Larhm

Tisdagen den 22 september var det dags för höstens första medlemmöte. Vi träffades som vanligt i Centrumgården och kvällens föreläsare tillika bildvisare var vår medlem Lars Östlund. Det är trevligt att få lyssna till Lars och även ta del av de vackra bilderna som ingår i hans program.

Vi började med att ta upp frågan om representanter till interimsstyrelsen för det planerade Dalaförbundet. Styrelsen för FSF hade före kvällens medlemmöte diskuterat frågan och framlade sitt förslag till mötet. Vårt förslag var att Camilla Byggnings och Birgitta Larhm skulle föreslås som ordinarie ledamöter och Barbro Vikström och Birgitta Gustafsson som suppleanter, medlemmötet gick på styrelsen förslag. Därefter läste ordförande upp en inbjudning från den nybildade föreningen i Falun.

Så hade vi kommit fram till kvällens höjdpunkt, Lars som tog med oss på en vandring i *Grönsinka och Smedsbo - tidsbilder och levnadsöden*.

Grönsinka bruk som låg i de milsvida skogarna på gränsen mellan Dalarna och Gästrikland. Borta är nu bruket med dess människor och byggnader. Slagstenar från bruket användes på 40-talet vid vägbyggen i trakten. På 1680-talet var Grönsinka centum för järntillverkning och många valloner värvades för att arbeta där.

I början av 1600-talet kom tysken Marcus Kock till Sverige. Han hade en son Isac som blev adlad Cronström och som är känd i våra trakter. Det var han som byggde upp järnindustrin i Horndal med 2 hammare och 4 härdar. Under samma århundrade startade han även Valla masugn mitt ute i skogarna.

Vid Oppsjö bruk, som även startades av Cronström, kunde de valsa ut plåt som hade en större bredd än tidigare, den användes till tex skeppsbyggeri.

Isac Cronström och hans hustru Cristina fick 15 barn och änkan fortsatte och driva företaget efter makens bortgång. En tid därefter var det ett flertal arrendatorer som drev Grönsinka innan släkten Björkman 1793 tillträdde som ägare.

Den som byggde upp den Björkmanska förmögenheten och gjorde det möjligt för arvingarna att etablera sig i våra trakter var Bengt-Magnus Björkman. Han flyttade i sin ungdom till Stockholm och arbetade i en hattaffär och blev sedermera en ansedd grosshandlare. Han anklagades för att ha lånat ut pengar till upprorsmännen runt Gustaf III men blev tydligen frikänd. Genom att köpa upp egendomar runt om i Sverige och Finland byggde han upp sina tillgångar. Vid sin död efterlämnade han en 1,5 miljoner kronor stor förmögenhet. Detta och mycket annat fick vi berättat och förevisat för oss denna kväll.

Anbytdagen i Hedemora lördagen den 3 oktober 1998

av Birgitta Larhm

En gång är ingen gång men två gånger då har det blivit till en vana, så kan man även säga när det gäller Anbytdagen i Hedemora, en trevlig vana som vi vill fortsätta med.

Anbytdagen gick av stapeln även denna gång på en lördag, en dag med värme och solsken. Det var vi i Folkare Släktforskarförening och Föreningen Släkt och Bygd i Borlänge som arrangerade det hela. Och området för anbytet var södra Dalarna, detsamma som förra gången alltså från Avesta till Borlänge.

Det är tydligt att det finns ett behov att träffas och prata släktforskning under trevliga former. Vi var även denna som förra gången i S:t Paulusgården i Hedemora, församlingens fina samlingslokal och

fantastiska kök, det sistnämnda är en förutsättning för att vi skall kunna servera kaffe och te på för- och eftermiddagen till deltagarna.

Strax före klockan nio började de första forskarna anlända, sedan var det en strid ström till klockan tio när Jon Pallin hälsade alla välkomna. Därefter fick vi lyssna till Louise Larsson från Stjärmsund som invigningstalade och ämnet var naturligtvis *Hedemora som gammal stad och handelsplats*.

Timmarna bara rusade iväg och så var det dags att hasta till lunchen som serverades i Restaurang Heden på Åsgatan. En trevlig lokal med god mat och trevlig personal. Därefter promenerade vi i solskenet tillbaka till S:t Paulusgården för att fortsätta med att byta anor. Det byttes anor så det stod härliga till.

Vi hade även möjlighet att studera de senaste versionerna av släktforskningsprogrammen Holger och Disgen. Vi arrangörsföreningar hade även bokbord där vi presenterade litteratur från våra respektive föreningar.

Ett stort tack till Berit och Bengt Tunler (föreningens programkommitté) och Mildred Åsling, det var ni som dukade, bredde smörgåsar, serverade och inte minst skötte diskmaskinen i

köket. Vi tackar även SKS för hjälp med lokalen. Till sist vill jag framföra ett stort tack till Louise Larsson som räddade oss ur en mycket prekär situation när den vidtalade invigningstalaren lämnade återbud.

År 2000 återkommer vi i Folkare och Föreningen Släkt och Bygd i Borlänge troligen med en Anbytar dag igen.

Vi ses igen och tack för denna gång.

Besök på Krigsarkivet

av Barbro Vikström

Krigsarkivet är värt ett besök, ja rent utav flera, tyckte Programkommittén. En guidad rundvandring i arkivet blir bra innan vi börjar den egna forskningen. Högst 15 personer kunde tas med på en tur. Det var en lagom grupp. Datum bestämdes till lördagen den 17 oktober 1998. Vi fick ihop ett gäng men då hade vi fått rekrytera flera icke medlemmar. Det är naturligtvis välkommet med nya ansikten men det vore inte så dumt om FSFs medlemmar också visade lite intresse. Fast det är klart, alla kanske inte är intresserade av vår krigiska historia men de flesta har väl en eller annan soldat i släkten.

Vi kom till Stockholm i hällande regn men väl inne i Krigsarkivet blev vi varmt välkomnade av vår guide **Ingrid Karlsson**. Först fick vi en liten introduktion till hur det går till i forskarsalen, hur rutinerna fungerar när man beställer fram handlingar och när man vill läsa mikrokort o.s.v. De handlingar som används mest är mikrofilmade och finns i forskarsalen för självbetjäning där också mikrokortläsarna står. Beståndsregister och förteckningar finns i forskarexpeditionen liksom också en dator med flera lokala soldatregister och sist men inte minst, arkivarierna, utan vilka vi står oss slätt.

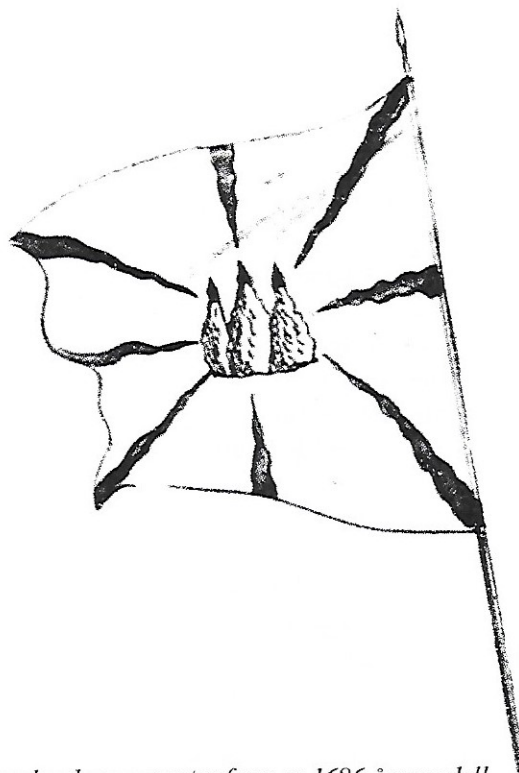
Sedan fortsatte vi med hissen ner i de djupa källarvalven och där hade Ingrid plockat fram olika dokument för att exemplifiera det som finns i arkivet. Det var visserligen endast en liten del av det totala beståndet men urvalet var väl gjort ty flera av deltagarna fann förfäder bland exemplen.

Ingrid berättade om vad man kunde hitta i de olika handlingarna och vilken funktion de hade och i vilket syfte de tillkommit. Bland de framlagda handlingarna som vi tittade på fanns fångrullor, krigsrättsprotokoll, och legokontrakt men även privatbrev och dagböcker. Vi fick t ex höra förklaringen till varför von Döbeln bar ett band runt huvudet. Vi fick hela historien om hans huvudskada och den operation som genomfördes.

Rundvandringen avslutades bland alla de vackra och välgjorda kartorna där vi fick tillfälle att studera var alla Dalarnas gästgiverier låg, var de gamla älvbroarna fanns och mycket annat.

Förutom drygt 60 mil dokument, omkring en halv miljon kartor och ritningar, finns också bokbinderi och konservering. Krigsarkivet är inte tillräckligt stort för att inrymma allt detta och har därför en depå på annat ställe. Vill man ha handlingar som förvaras i depån måste man beställa dem en dag i förväg.

Efter rundvandringen fick vi lite tid för egen forskning och något hittade väl de flesta men alla var nöjda med dagen.

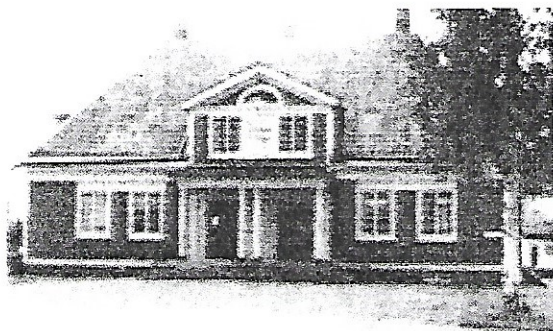
Västmanlands regementes fana av 1686 års modell.

Släktforskarnas Hus i Leksand – forskarresan den 31 oktober 1998

av Birgitta Larhm

I år har vi varit till Släktforskarnas Hus tre gånger och årets sista resa blev lördagen den 31 oktober.

Det var från början en grupp på 16 personer men när lördagsmorgonen randades hade några ringt återbud, av olika orsaker, så plötsligt var vi bara 13. Vissa saker kan man inte styra över men vi som kom iväg hade en trevlig dag med mycket forskning och prat om släktforskning.

Det mest fantastiska är att man på plats kan sitta och plocka med olika församlingar och när våra anförvanter flyttar över socken- och ibland även

länsgränser då är det bara att byta pärm och fortsätta att leta och notera.

Det är även bra ordnat med kyl, spis och mikrougn för oss som vill ta med matsäck "för att slippa" gå ut och äta, det gäller att nyttja tiden maximalt.

Ett tips till alla som åker till Släktforskarnas Hus, ta med mikrokortskataloger över de för-samlingar du forskar i. Dessa kataloger finns inte i Leksand men de går att rekvirera för en billig penning från SVAR i Ramsele. Med hjälp av dessa underlättas forskningen i stora församlingar mycket eftersom man inte behöver sitta och leta efter byregister på korten utan registren finns i katalogen.

Vi åkte tidigt och kom hem sent, att få tiden att gå när man släktforskar är inte svårt.

Nästa resa till Leksand är planerad till lördagen den 24 april 1999, det låter så avlägset men snart är vi där. Denna gång *måste* vi se till att vi blir minst 15 personer, gärna fler, då kostar det för en heldag i Leksand 150:-/person, annars är priset om vi inte blir så många 200:-/person. Vi får hoppas att dessa priser kommer att bestå även under år 1999.

Källkritik – kvalitet i släktforskningen

av Barbro Vikström

Elisabeth Thorsell från Sveriges Släktforskarförbund gästade FSF lördagen den 14 november 1998. Hon inledde med att berätta att hon är redaktör för SLÄKT-historiskt FORUM och att hon gärna tar emot artiklar, antavlor och anmälningar om böcker. Källkritik är något av vardagsmat för Elisabeth eftersom artiklar och antavlor som skickas till FORUM måste bedömas. Man kan inte publicera vad som helst. Det är en fråga om kvalitet och det gäller oss alla. Elisabeth manar oss att stanna upp och sansa oss. Fundera på uppgifterna. Kontrollera källorna. Läs de artiklar och böcker som finns i ämnet. Som exempel på läsning föreslår hon bl a Bengt Hildebrands *Handbok i Släkt- och Personforskning* (1961) som ju är en klassiker. Ett annat exempel är Urban Sikeborgs artikel *Ge historien liv! Om släktforskning och källkritik*. Artikeln finns i *Släktforskarnas årsbok '98* som finns i Boksåpet i släktforskarlokalen.

Man bör ha några frågor med sig när man bedömer källor: Vad vet man om tiden? Hur var det när den här källan tillkom? Varför skrevs dokumentet? Vilket var syftet? Kan man svara på

dessa frågor kommer man lite närmare det rimliga. Elisabeth upprepade rådet som vi lärt oss på redaktörskonferensen i Jönköping: "Allt som är tryckt är inte sant. Allt som är sant är inte tryckt."

Källhänvisningar och källkritik hör ihop. Om källan inte är känd så har vi ingen möjlighet att bedöma arbetet. På Internet finns mängder med antavlor men det är sällsynt med källhänvisningar. Det kommer många antavlor till Förbundet som saknar källhänvisningar och då måste man försöka att belägga uppgifterna. Elisabeth berättade om hur en del hittar på anor för att få lite tjugigare härstamning, från en eller annan kung t ex. Muntliga traditioner ska man vara skeptisk till. Kungarna gjorde väl något annat.

Troligt eller möjligt ska inte med i antavlan. Man kan ha uppgifterna vid sidan om och söka vidare. Man ska vara petig och göra noggranna anteckningar om var man hittat sina uppgifter.

Elisabeth avslutade med att berätta lite om Sveriges Släktforskarförbund och de olika projekt som just nu genomförs.

Karlfeldt – kurbitsmålar'n - *En kurbitsmålning i ord och ton*

av Barbro Vikström

*Jag målar en ros
och lilja därhos,
en ingen tror,
en ingenstans gror,
och blott till mitt hjärtas nöje
jag slingor och kransar snor.*

Skådespelaren **Lars Hjertner** målade en kurbitsmålning med sin tolkning av flera av Erik Axel Karlfeldts dikter, liksom med sitt fiolspel och sin sång. En dalmålning, utlagd på rim, som kom att innehålla olika episoder under året. Sommarkarlen är den som först befolkar vår tavla och han följs av Jungfru Maria. I ena stunden befinner vi oss på vårbal och i den andra övergår den blå

Johanneskvällen i älgjakt där jägaren inte nämns skjuta "en förstfödd i vildmarkens rike".

"Steg hör jag knarra på vindens bräder". Det är Lucias tur att träda in i målningen och hon efterträds av "en fimbulnatt som i hedenhös". Sedan återvänder våren med den misskände spelmannen Apelqvist som med sin musik får det ogästvänliga husbondfolket att älska honom. Lars avslutar med att signera tavlan med dikten "Drömmen och livet".

Den stora publiken som trängdes på Avesta bibliotek på skyltsöndagen lät sig bedåras av skådespelaren och spelmannen Lars Hjertner, på samma sätt som husbondfolket bedårades av orgelnisten och spelmannen Apelqvist.

Nya medlemmar:

1998

Gösta Andersson
Kringmansv 2
812 90 Storvik

Ann-Katrin Bergkvist
Södra Strandmora 28
774 99 By Kyrkby

Kerstin Bergsten Blom
Frejgatan 26
811 60 Sandviken

Alf Bobacka
Prästgatan 34 B
774 33 Avesta

Tony Jonsson
Gärdeåsv 14 A, nb
827 34 Ljusdal

Lars-Göran Jönsson
Garpgårdsv 6
776 98 Garpenberg

Arne Rundqvist
Norra Apollov 6 B
554 66 Jönköping

Jason Sheen
820 E 200 S
Provo, Utah 84606
USA

Olga Steem
Sigurd Steen
Sturegatan 35
791 51 Falun

Mary Sundberg
Gimlestigen 16
774 60 Avesta

1999

Stig Ahlqvist
Färnebovägen 600
810 20 Österfärnebo

Lars Belin
Gun Claesson
Trädgårdsvägen 9
776 70 Vikmanshyttan

Roland Fransson
Gerd Fransson
Nås 82
776 92 Hedemora

Öllegård Persson
Anders Persson
Mattsbogatan 11
774 40 Avesta

Alla hälsas hjärtligt välkomna!!

En återblick på det år som gått...

Mycket har hänt under detta år. Vi har genomfört vår satsning på föreläsningar i ämnen som vi trodde kunde vara intressanta för släktforskare. Var våra medlemmar har varit eller vad ni tycker har varit svårt att ta ställning till, ni har bara uteblivit.

När vi besöktes av Lisa Öberg, Stockholm med hennes *barnmorskor*, Berndt Tallerud, Uppsala med *pest och kolera*, vår egen Lars Östlund med *bilder och historier från Grönsinka och Smedbo* var var ni då? Inget av detta var tydligen intressant nog för att komma och lyssna till. Var ämnena för svåra eller finns det inget intresse för att lära sig mera? Det kanske räcker så bra med kyrkböckerna! Vår programkommitté, som gör ett fantastiskt bra arbete, behöver få tips på vad ni vill göra men även lyssna till annars är deras arbete onödigt. För närvarande är vi 210 medlemmar, det måste finnas tankar och ideér hos er medlemmar som programkommittén och även styrelsen kan ha nytta av men då måste ni höra av er. Det går bra att ringa!

Under året har forskarföreningarna i Dalarna bildat ett regionförbund. Det första det nybildade Dalarnas Släktforskarförbund har gjort är att ansöka om att Släktforskarlagarna 2002 skall förläggas till Dalarna och Borlänge. Temat för dessa dagar skall vara, *Garpar, finnar och valloner – invandringens betydelse för Dalarna*. Det blir Sveriges Släktforskarförbunds sak att avgöra om det år 2002 är dags för Dalarna eller inte. Dalaförbundet skall även samarbeta när det gäller olika projekt såsom *soldatinventering* mm. Ett annat projekt är att arbeta för en årsbok där kända dalaforskare får presentera Dalarna.

Vi har även genom detta förbund fått en uppgörelse med Släktforskarlagas Hus angående avgifter när det gäller våra forskarresor som vi gör i

föreningens regi. Tanken är inte att ett Förbund skall bli en koloss utan ett samarbetsorgan för oss forskare i Dalarna.

Vi i Folkare har fortsatt att köpa in mikrokort över grannförsamlingarna, dessa kortpärmar finns i bokskåpet. Det är glädjande att så många lånar nyckel till skåpet och forskar med hjälp av mikrokorten. Enda chansen för oss att kunna finansiera inköp av mikrokort, från våra grannförsamlingar, är att fortsätta med Bingolotter. Utan Bingolotter inga mikrokort. Så jag väddar till er alla, köp en lott gärna två.

Ett stort tack till er som har bokat en lott eller flera varje vecka denna höst men även tack till er som har kommit fram och köpt när jag har stått och sålt lotter utanför ICA.

Som de flesta i föreningen vet har vi en tid sökt efter en egen lokal och vi har även fått ett erbjudande från Vuxenskolan här i Avesta att få hyra in oss hos dem. Vi får då en ändamålsenlig lokal där vi kan ha olika aktiviteter och där kan vi även erbjuda en eller två arbetslösa ett, som vi tycker, intressant arbete. Vi behöver i föreningen få en hel del olika uppgifter utförda. Tanken är även att vi skall ha lokalen som träffpunkt och även kunna sitta och ta en kopp kaffe tillsammans och prata forskning.

Vi får se hur det blir framåt våren med det ena och det andra och önskar jag er alla **GOD JUL** och **GOTT NYTT ÅR**.

Birgitta

Vi i redaktionen vill tackar er alla som under året har sänt in antavlor, artiklar och annat till medlemsbladet An-Siktet.

God Jul och Gott Nytt År
önskar
redaktörerna

Birgitta

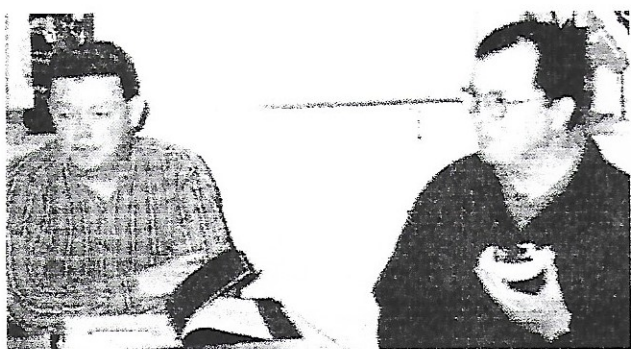

Barbro

Dalarnas Släktforskarförbund är bildat

av Jojje Lintrup

Den 16 november 1996 påbörjades på initiativ från Ovansiljans Släktforskare ett rådslag mellan representanter från Folkare Släktforskarförening, Föreningen Släkt och Bygd i Borlänge, Västerbergsslagens Släktforskarförening och Ovansiljans Släktforskare, samtliga anslutna till Sveriges Släktforskarförbund, samt i ett tidigt stadium också det nybildade Falubygdens Släktforskarförening. Syftet med samrådet var att pejla om det fanns något intresse för att bilda ett regionsförbund och hur det i så fall skulle kunna fungera.

Ordföranden i det nybildade dalaförbundet Torbjörn Näs och artikel författaren och styrelseledamoten Jojje Lintrup.

Tanken på mer organiserade kontakter mellan föreningarna i Dalarna hade naturligtvis funnits inom flera av föreningarna. Men det var ingen självklarhet för alla att samarbetet skulle ske i form av ett förbund. Man var helt enkelt rädd för att det skulle skapas en ny otymplig organisation, som i stället för att underlätta kontakterna mellan släktforskarna i Dalarna, skulle suga upp mycket av den lilla tid de föreningsaktiva har på olika håll, och bli en belastning för föreningarna.

Med tiden blev vi dock ense om att ett förbund var det bästa, men att vi skulle försöka skapa en smidig struktur, som inte tog upp så mycket tid och energi, men som fyllde sitt syfte med att vara en sammanhållande faktor och nav i hela släktforskarörelsen i länet. Ett viktigt villkor var också att föreningarna skulle verka som jämlikar mellan varandra och att ingen länsända skulle dominera den andra.

Nu gällde det att konkretisera dessa tankar och få dem att fungera. Speciellt formen för organisationen blev föremål för långa diskussioner... Skulle vi t.ex. ansluta enskilda personer? Hur skulle styrelsen väljas? Vad skulle vi syssla med? Hur ofta skulle vi träffas?

Ett annat bekymmer var vad Sveriges Släktforskarförbund tyckte. Var de öppna för en diskussion om villkoren för anslutning? Var de villiga att diskutera olika varianter för länsorganisationer? Ingen generell mall var framtagen, och vi insåg att vi var pionjärer i fråga om länsorganisation inom förbundet.

Redan efter några träffar gav samarbetet frukt i form av ett förslag från Föreningen Släkt och Bygd i Borlänge som tyckte att vi kunde ansöka om att få arrangera Släktforskardagarna år 2002. Också internetsidan DALARÖTTER föddes, och blev en succé bland de datorburna forskare som har sina rötter i länet. Andra projekt som ansågs viktiga och intressanta, var utgivningen av en årsskrift med "tyngre" artiklar, att försöka täcka de "vita fläckarna" på dalakartan med nya föreningar, att arrangera gemensam utbildning av föreningsaktiva, att skapa regionala databaser, att samordna medlemsredovisningen till Släktforskarförbundet, att söka erhålla bidrag ur t.ex. fonder för gemensamma projekt, samt att skapa goda och fruktsamma relationer till släktforskare och släktforskarföreningar som inte anslutit sig till Sveriges Släktforskarförbund.

Under arbetes gång har föreningen Dalfolk i Leksand anslutit sig som observatör. En särskild släktforskarsektion inom Dalfolk är under uppbyggnad och har sökt medlemskap i Släktforskarförbundet. Uppfylles kriterierna för medlemskap i riksorganisationen, blir Dalfolks släktforskarsektion den sjätte medlemsföreningen i DSF.

Också Släktforskarnas Hus i Leksand, som ju är en institution underställd Leksand, Rättvik, Älvdalen och Mora kommuner, har knutit goda relationer redan från början, och blir förhoppningsvis en av våra nära samarbetspartners.

På det senaste mötet, den 25 oktober 1998, konstituerade sig interimsstyrelsen. Då ansågs också den struktur vi ville ha på ett förbund vara klar för sjösättning. Ledamöterna i styrelsen är: Torbjörn Näs, Mora (ordförande), Jon Pallin, Borlänge (vice ordf.), Elisabet Hemström, Falun (sekreterare), Birgitta Larhm, Avesta (kassör), Bo Haag, Ludvika (vice sekr.), Jojje Lintrup, Mora, Yvonne Hellberg, Gagnef, Ola Fridén, Tällberg, Camilla Byggnings, Fors, samt Jan Larson, Ludvika.

Förbundet har fått den lätta och okomplicerade struktur vi ville ha, och är således ett förbund av medlemsföreningar, vilket inte medger något enskilt medlemskap. I stället är syftet att kanalisera enskilda personer till medlemsföreningarna, som så småningom väntas täcka hela landskapet.

Styrelseledamöterna utses av medlemsföreningarnas årsmöten, därför behövs heller inte något eget årsmöte, vilket besparar medlemsföreningarna det extra arbete detta skulle ha medfört. I stället kan vi nu tillgodogöra oss fördelarna med samarbetet, och ägna oss åt de projekt som vi vill förverkliga. Dessa är i första hand genomförandet av Släkttforskarlagarna 2002, årsskriften, samt utgivningen av internettidningen Dalarötter. En annan viktig uppgift är också att sälja vårt "koncept" till andra län, så att vi också långsiktigt får behålla vår smidiga struktur.

*FSFs ordförande
Birgitta Larhm har
utsetts till kassör i det
nya dalaförbundet.*

Brukspatrons barn på Wikmanshyttans bruk

av Birgitta Larhm

En kväll satt jag nere i forskarlokalen och tittade i mikrokorten över födda i Hedemora församling, så fann jag en födelsenoterung som verkligen drog till sig mina blickar. I vanliga fall när jag finner barn och faddrar brukar de sistnämnda vara fyra eller sex personer inte tjugo som i detta fall.

Före kyrkolagen (1686) var det rätt ovanligt att faddrarna antecknades men i lagen föreskrevs att så skulle ske. Så gott som överallt började man också anteckna faddrarnas namn och fortsatte sedan med detta. I Kyrkolagen (Kap. 3, § 5) ställdes vissa fordringar på dem, som finge bli faddrar (deras kristendomskunskaper, deras vandel). Allmogen fick dock tillåtelse "att taga och bjuda till faddrar vem de själva helst vilja och bäst äro betjänta med." Var det så att faddrarna var ståndspersoner, var man noga med att sätta ut riktiga och utförliga titlar på dem; man tog superintendenten Arnells (Karlstads stift) råd *ad notam* men är barnet av högt stånd och även så väl vittnena, bör prästen *pro industria observare titulos* (med flit ge akt på titlar).

Och det kan med rätta sägas att prästen i Hedemora har gjort, här vimlar det av *finfolk* inte en bonde, hustru eller soldat så långt ögat når.

Utdrag ur Födelsebok 1794, Nr 7

Johanna Charlotta Christina

Född januari 13, döpt januari 13

Föräldrar: Herr Brukspatron Fredric Angerstein vid Wikmanshyttan och dess Fru Johanna Gunilla Brandenburg

Faddrar: Herr Erke Biskopen Uno von Troil, Fru Doctorinnan Helena Ugla, Herr Commerce Rådet Brandenburg, Fru von Troil, Född Camitz, Herr Revisions Secreteraren Fred. Ulric von Troil, Fru Brandenburg, Född Sara Stina Paulii, Herr Gråss Handlaren Lorns Görge, Enke Fru Körner, Född Maria Starlius, Herr Gråss Handlaren Niclas Nettelblad, Mademoiselle Caisa Helena Angerstien, Herr Capitain Gustaf Angerstien, Fru Angerstien, Född Wickenberg, Herr Majorn Reinholt Angerstien, Fru Angerstien, Född Kamp, Herr Adjutanten Per von Bünge, Fru Erngren, Född Anna Stina Angerstien, Herr Director Samuel Erngren, Fru von Unge, Född Cr. El. Greiff, Herr Assessor C: F: Johan von Greist, Mademoiselle Hedvig Carolina Reftelia.

Källa: Ahlberg, A.W., *Latinsk Svensk Ordbok* Lext, Gösta, *Studier i svensk kyrkobokföring 1600-1946* Hedemora landsförsamling (mikrokort C:6 12433 4/6)

Bergsmanssönerna från By - i järnets tjänst

av Birgitta Larhm

I Skommargården i Övre Fornby föddes fem barn av vilka två skulle bli kända långt utanför By sockens gränser.

Det var sönerna Carl Arvid född den 17 september 1870 och Andreas den 9 januari 1879, söner till bergsmannen Anders Johansson, född i Fornby 1837 och hans hustru Greta Larsdotter, född i Kyrkbyn 1835. Förutom dessa två fanns i familjen Johan August född d 9 september 1864, i Hf finns noteringen *döf*, att han inte som sina bröder fortsatte och studera kan vara av den orsaken. Enda dottern Anna Sofia född d 25 april 1869 och Erik Leonard den 10 april 1875.

Arvid gick i skola i Tyskbo och Horndal och kom sedan till läroverket i Falun där han tog studentexamen eller som man sa på den tiden, mogenhetsexamen 1889. Han var ordinarie elev vid Tekniska högskolan mellan åren 1889-93 och vid Bergsskolan i Falun åren 1892-93. I december 1893 tog han ut flyttningsattest till Adolf Fredriks församling i Stockholm. Mellan åren 1893-95 var han assistent i bergskemi vid Tekniska högskolan, blev så ritare vid Hofors järnverk mellan 1895-96 och blev så föreståndare för metallurgiska avdelningen vid Sandvikens järnverk mellan åren 1896-1918. Därefter professor i hyttmekanik och järnets bearbetning vid Tekniska Högskolan, ledamot av Ingenjörsvetenskapsakademien 1919 och ordförande i styrelsen för Metallografiska institutet 1926. År 1928 avgick han som professor och tillträdde en tjänst som chef för Jernkontorets tekniska byrå och blev så huvudredaktör för den gamla fina tidskriften *Jernkontorets Annaler*.

Arvid Johansson har även gjort ett otal studie-

och tjänsteresor till olika länder i Europa och Amerika och har utgivit en hel del uppmärksammade skrifter och uppsatser i olika ämnen bl a har han på offentligt uppdrag gjort en utredning om den svenska jämtillverkningens flyttande till Norrland.

Andreas gick troligen som sin broder i skola i Tyskbo och Horndal och fortsatte med studentexamen och fick sin examen vid Bergsskolan i Falun 1902. Han praktiserade i USA mellan åren 1903-1908. Var så anställd som ingenjör hos Jernkontorets metallurgiska från år 1908, kom så till AB Elektrometall 1911 som ritare och konstruktör. År 1914 blev han överingenjör vid Finspångs Metallverk för att mellan åren 1915-33 fungera även som platschef. Därefter var han verksam som konsulterande ingenjör. Andreas blev år 1931 invald till Ingenjörsvetenskapsakademien.

Johan August tar över gården och den 15/5 1905 gifter han sig med Anna Sofia Jansdotter, f 11/11 1875 och vid giftermålet är hon nämnd som piga på gården. År 1920 nämns han som hemmansägare i församlingsboken

Det framgår klart för vilka personer jag har tagit fram uppgifter ur födelse-, vigsel- och dödböcker. Andra personer som ingår i utredningen har jag ej kontrollerat personuppgifterna i de ovan nämnda böckerna utan endast noterat uppgifter från husförhörslängderna.

Förkortning: Hf = Husförhörslängd

Källor:

Kyrkoarkivalier, *By och Folkärna församlingar*
Lindtrup Jojje, *Latin för släktforskare*
Svensk Uppslagsbok Nr 15, 1950

f

I:1

Anders Johansson, nämndeman och bergsman boende på Skommargården. I församlingsboken 1920 nämns han som häradssdomare. Född 1837, född sept 10 döpt sept. 11, föräldrar, Jan Andersson och Hustru Anna Ersdotter i Öfre Fornby, faddrar Storby Eric Ersson och Hustru Stina Ersdotter, Eric Andersson och Hustru Lisa Ersdotter, alla i Ö Fornby. II:1-2

m

1:2

Greta Larsdotter, född 1835, den 1 mars döpt den 1 mars, föräldrar Lars Ersson och hustru Anna Matsdotter i Kyrkbyn.. Kt.(kyrktagen) 24/5, 39 år. Faddrar, Arbetsk. Per Ersson och hustru Brita Olsdotter, dräng Jan Jacobsson, pigan Stina Ersdottr alla i kyrkby. Ä(кта) S(äng). Död 1904 den 3 oktober. II:3-4

Barn:

Johan August	född 1846 9/9 Övre Fornby (not. HL A1:9B 4/8 sid 398, döv)
Anna Sofia	född 1869 25/4 "
Carl Arvid	född 1870 17/9 "
Erik Leonard	född 1875 10/4 "
Andreas	född 1879 9/1 "

-Generation II-

ff

II:1

Jan Andersson nämndeman och bergsman bosatt på Skommargården. Född 1809, November 11, döpt November 12, föräldrar **Anders Matsson** och **Anna Ersdotter** i Ö. Strandmora. Faddrar, **Anders Andersson** och **Margta Ersdotter** i Rosse, dräng **Anders Ersson** i Ö. Fornby och pigan **Stina** i Djup. Gift 1832, **Dannemanssonen Jan Andersson** i Öfre Strandmora och **Bergsmansdottren Anna Ersdotter** i Öfre Fornby, *Lysn 1:s ggn 7/10 1832, Vigda 11/11 1832. Död 1894 5/5, f d Bergsman i Ö Fornby 84 år 5 mån 24 dagar.*

fm

III:1-2

II:2

Anna Ersdotter, född 1812, November 26, döpt November 29, föräldrar **Eric Andersson** och **Hustru Anna Ersdotter** i Ö. Fornby. Faddrar, **Anders Andersson** och dess hustru **Stina Ersdotter**. **Anders Ersson** och dess **Hustru Anna Ersdotter** alla i Ö. Fornby. Död 1894 20/I, i Övre Fornby 81 år 1 mån 24 dagar, influensa.

Barn:

III:3-4

Erik född 1834 25/8 Övre Fornby, By

Anders född 1837 10/9 " I:1

Johan född 1843 21/8 "

Anna¹ född 1847 23/9 "

mf

II:3

Lars Ersson, Nilsesgården, kyrkvård. Född 1810, den 28 mars döpt 29 mars, föräldrar U(nga) **Eric Ersson** och dess **Hust. Margeta Larsdr.** i Kyrkbyn. Faddrar, **Eric Ersson** och dess **Hu Anna Ersdotter** i Kyrkbyn, drängen **And. Persson ibm²** och pigan **Greta Matsdr. Ib.** Gift 1829. Contrahenterna **BergsmansSonen Lars Ersson** i Kyrkbyn och **Bergsmansdottren Anna Matsdotter ibm.** *Lysning 1 ggr 5/12 1829, vigde 28/12 1829. Ogifte. han 19 år, Hon 14 år äldre. Omgift 1864 med Stina Persdotter fr Folkärna, (enka efter Isak Isaksson på St Dicka). Död 1871, 23 december, Häradsdomaren och kyrkvärden Lars Ersson i Kyrkbyn, 61 år 8 mån. 25 dag. III:5-6*

mm

II:4

Anna Matsdotter, född 1796, den 23 febr och döpt 26 do, tvillingarna **Anna** och **Stina**. Pat. **Matts Andersson** i Kyrkbyn och **Mat. Kerstin Persdotter**, Faddrar **Eric Andersson** och dess **Hustru Marg. Andersdr.** i Kyrkbyn, dr **Eric Ersson** och pig. **Anna Pehrsdr. I Ingebobo.** **Pehr Ersson** i Kyrkbyn och dess **Hust. Stina And.dr. Johan Ers.** I Kyrkbyn och dess **Hust. Stina Claesdr.** Död 1855, **Hustrun Anna Mattsdotter** ifrån Kyrkbyn född 1796 23/2 i Kyrkbyn, Föräldrar **Bergsm. Mats Andersson** och **Hust. Stina Pehrsdotter.** Gift 28/12 1829 med efterlevande **Nämndemannen och kyrkovärden Lars Ersson** i Kyrkbyn, 2 Döttrar efterleva, **Insnärjdt Bräck**, Död d 9 Aug, 59 år 5 mån 16 dagar, Begr. 19 augusti. III:7-8

Barn:

Stina född 1830 8/10 Kyrkbyn

Greta född 1835 1/3 " I:2

-Generation III-

fff

III:1

Anders Matsson, född 1780, tvillingarna **Eric** och **Anders** födda juli 23, föräldrar **Mats Olsson** och **Hustru Margareta Persdotter** i Lelnäs. Faddrar, **Eric Matsson** och dess hustru **Cherstin Matsdotter** i Stacksbo, **Anders Iliansson** och dess hustru **Anna Persdotter** i Lelnäs, U(nga) **Per Persson** och **Hustru Mala Persdotter**, dräng **Olof Andersson** och pigan **Brita Ersdotter** ibid. Gift 1807, *Lysn, Maji 10, 17, 24, vigsel Maji 28, drängen And. Matsson i Ö Strandmora och pigan Anna Ersdotter. Jan Persson i Strandmora som intugit dess bewista lysning och Brudens far som lewa gaf sitt besked. Död 1844 3/5, Hemmansägare Anders Matsson i Öster Strandmora, död d 3 Maji, 63 år 9 mån 11 dagar, gift med Anna Ersdotter från Fornby, 2:a gången med Stina Jansdotter. Omgift 1825 med Stina Jansdotter, f 1788 i Gåsbo. IV:1-2*

¹ Anna är mor till författaren Carl Larsson i By

² ibm, ibid, ibidem = på samma ställe/ort

ffm

III:2

Anna Ersdotter, född 1782, mars 12, döpt mars 17, föräldrar, Er. Gabr. Eric Ersson och Hustru Chersti Olsdotter i Öfre Fornby, Faddrar, Gabriel Olsson och dess Hustru Anna Matsdotter i Ö. Fornby, Anders Israilsson i N. Fornby, pigan Brita Ersdotter i Öfre dito. Död 1824 25/3, Anders Matsson Hu i Ö. Strandmora, född 1782 12/3 Ö Fornby, föräldrar Gabriels Eric Ersson o Kerstin Olsdotter, gift 1807 med A Matsson lefver, 8 barn deraf 7 lefva, rödfeber, död d 25 mars, 44 år, beg. d 4 April. **IV:3-4**

Barn:

Margta	född 1807 22/10 Strandmora (fått testamente, bortflyttat till Spisbo)
Jan	född 1809 11/11 " II:1 (flyttat till Ö Fornby 1837)
Stina	född 1812 30/6 " (flyttat till Folkäma 1841 17/11)
Erik	född 1814 13/9 "
Anders	född 1817 30/4 "
Per	född 1819 3/7 "
Gabriel	född 1823 13/7 " (flyttat till Folkärna 1844 24/11)
Anna	född 1826 1/12 " (död 1839) (mannens barn i 2:a gifftet)
Cathrina	född 1828 11/11 "
Mats	född 1830 28/9 "
Helena	född 1832 10/4 "

fmf

III:3

Erik Andersson, född 1773, December 4, döpt December 5, föräldrar, Unga Anders Ersson och Hustru Margareta Ersdotters barn från Öfre Fornby. Faddrar, Eric Ersson och hans Hustru Margareta Persdotter, dräng Eric Ersson och pigan Anna Ersdotter i Fornby. Boende på Skommarsgården, sexman. Gift 1797, Lysning Oct 8, vigsel Oct 31, drängen Eric Andersson ifrån Öfre Fornby och pigan Anna Ersdotter ifrån Horndalsby, godt vittnesbörd, Giftoman Eric Jansson Brudens fader. Död 1839, F.d 6man Eric Andersson från Öfre Fornby, född 1773 4/12 i Öfre Fornby, Fadren Anders Ersson och Modren Margta Ersdotter, gift 1797 med efterlevande Anna Ersdotter från Horndal, 3 söner - döda, 2 döttrar - lefva, ärligt, Lungsot, död d 2 Aug. i Ö. Fornby, 65 år 7 mån 24 d, Begr d 11 Aug. **IV:5-6**

fmm

III:4

Anna Ersdotter, född 1778, Januari 10, döpt Januari 11, föräldrar, Eric Jansson och Hustru Care Persdotter i Horndalsby. Faddrar, Eric Andersson och dess Hustru Maria Persdotter i Horndalsby, Jan Jansson och Hustru Chersti Jansdotter i Konsjön. Död 1845, Enkan Anna Ersdotter i Öfre Fornby, död 12 Sept. 65 år 7 mån, Enka efter Erik Andersson i Öfre Fornby. **IV:7-8**

Barn:

Anna	född 1812 26/11 Övre Fornby II:2
Stina	född 1816 6/7 "

mff

III:5

Eric Ersson, 12-man i Kyrkbyn. Född 1774 24/4 (födelsebok saknas för detta år). Gift 1797, 1:a lysning Dec 3, Vigsel Dec 26, drängen Eric Ersson ifrån Kyrkbyn och pigan Margta Larsdotter ifrån Spisbo. Godt vittnesbörd, Giftoman Förmyndare Jan Andersson ifrån Fullsta. Död 1837, f d Tolfman Eric Ersson i Kyrkbyn, född 1774 24/4 i Kyrkbyn, Fad: Eric Ersson, Mod. Anna Israelsdotter, Upplöst, Gift 1797 med Greta Andersdotter från Spisbo, 2 söner - 1 dödm, 2 Döttrar - döda, Lefde ordentligt - dog stilla, Slag, död d 12 april i Kyrkbyn, 62 år 11 mån 22 dagar, Begr d 23 april. **IV:9-10**

mfm

III:6

Margareta Larsdotter, född 1772, d 27/10 döpt 28/4 Lars Janssons och Hustru Margareta Andersdotters i Spisbo, Margareta. Faddrar, Eric Andersson och hans hustru Margareta Bengtsdr i Spisbo, dräng Per Andersson i Rässberga och pigan Maja Andersdotter. Död 1853, Nämndemans Enkan Greta Larsdotter ifrån Kyrkobyen född 1772 27/10 i Spisbo, Föräldrar Lars Jansson och Margareta Andersd. Gift 1797 med Nämndemannen Eric Ersson i Kyrkobyen, Ålderdomsbräckligheter, Död d 17 November, 80 år 11 mån 20 dagar, Begr. d 27 November. **IV:11-12**

Barn:

Anna född 1800 10/9 Kyrkbyn (död 1800 1/10 kl 4 om morg.)
 Eric född 1802 26/9 " (död 1813 18/9)
 Margta född 1808 4/10 " (död 1808 14/10)
 Lars född 1810 28/3 " **II:3**

mmf**III:7**

Mats Andersson, bergsman. Född 1759, d 14/3 döpt 16/3, Anders Mattssons och Hustru Margaretha Ersdotter i Kyrkoby son Matthias. Testes, Lars Persson i Backa och Hustrun Malin Matsdr. Eric Olsson och Hustrun Carin Pehrsdotter i Kyrkoby. Gift 1784, Lysning Oct 3, 10, 17 Vigsel Nov 2, Dr Mats Andersson å Kyrkoby med pig. Christina Persdotter i Ingeborbo, Godt ... , Eric Persson i Ingeborbo gifroman. Död 1824, Mats Andersson i Kyrkbyn, f 1759 14/4, gift med Cherstin Pehrsdr som är död, Andtäppa, Död d 1 Oct. 65 ½ år, Begr d 10 Oct. **IV:1-13-14**

mmm**III:8**

Cherstin Pehrsdotter, född 1761, d 16/3 döpt d 19/3 eller Skärtorsdagen, Per Erssons och Hustrun Margaretha Mårtensdotter i Ingeborbo dotter Cherstin. Testes, Matts Ersson, cum conjuge³ Anna Ersdotter i Ingeborbo, drängen Eric Jansson och pigan Anna Jansdotter i Nedre Hede. Död 1814, Mats Anderssons Hu. Stina Persdr. I Kyrkoby f. 1761 16/3 i Ingeborbo, föräldrar Per Ersson och Margta Mårtensdr. Gift med Mats Andersson 1785 som lefva, 4 Barn ... af 2 Dottrar lefva, .. och håll. Död d 25 Aug. 53 år, Begr d 28 Aug. **IV:15-16**

Barn:

Margareta född 1786 7/1 Kyrkbyn
 Anders född 1791 /12 (död 1791 24/12)
 Anna *tvilling* född 1796 23/2 " **II:4**
 Christina " född 1796 23/2 " (död 1799 20/7 kl 2 f.m.)

-Generation IV-**ffff****IV:1**

Mats Olsson, född 1750, d 30 November, döpt 1 Dec. Dom. Prima Adventus, Olof Mathsson och Hustru Cherstin Ersdotters i Diup son Maths, Testes. Per Ersson, cum. Conjuge Margta Jansdotter i Öster Strandmora, dräng Eric Mathsson i Diup och Anders Erssons Hustru Lisbet Andersdotter i Diup. Gift 1770, (2:a 1785 med Sara Olsdotter från Rosse född 1750). Död 1819, Nr 23, Enklingen Mats Olsson i Lelnäs, född 1750 i Djup. Föräldrar Olof Matsson och Kerstin, gift med 1:a Margta Persdr. i Lelnäs 2:a Sara Olsdotter i Lelnäs. I förra gifftet 6 Barn, 2 söner 1 dr. lefva. I sednare 1 son som lefver, rötfeber, Död 15 april, 69 år, begr. d 25 april.

fffm**IV:2**

Margareta Persdotter, född 1750, den 18 October, döpt 21 October, Dnica 23 p. Trin, Per Anderssons och Hustru Anna Andersdotters i Lelnäs dotter Margetha. Testes, Per Persson och Hustru Lisbet L-dotter, dr. Anders A.S., pig. Malin A-dr alla ifrån Lelnäs. Gift 1770. Död 1784, Unga Hustru Margareta Persdotter ifrån Lelnäs Nat. 1750 18/10 i Lelnäs, föräldrar Per Andersson och Anna Andersdotter. Gift med Mats Olsson ifrån Diup, 1770. Haft 6 barn, 3 i lifvet men 2 söner och dottern är döda. Gallfeber, död den 10 juli, 34 år, begr. den 13 juli

Barn:

Olof född 1772 6/11 Lelnäs
 Stina *tvilling* född 1779 17/2 " (död 1779 mars)
 Brita " född 1779 17/2 "
 Eric *tvilling* född 1780 22/7 " (död 1785 14/8)
 Anders " född 1780 22/7 " **III:1**
 Christina född 1782 19/9 "
 Eric född 1789 10/19 " (barn i mannens 2:a gifte)

³ Cum = med, conjuges = make, maka, makar

ffmf

IV:3

Gabriels Eric Ersson, född 1747, den 23 Marti döpt 24 Marti. 3 Dag påsk Jungfru Maria Bebadelsedag, Eric Gabrielssons och Hustru Cherstin Ersdotters i Öfre Fornby Eric, Testes, 23/3 Övre Forby **Gift 1774**, Lysning 25/9 vigsel 23/10, Lystes I gången för drängen Eric Ersson i Öfre Fornby samt igan Cherstin Olsdotter ifrån Ingeborbo, hade chart. Sigel⁴, kunde läsa **Död 1808**, Nr 18. Gabriels Eric Ersson i Öfr. Fornby, född 1747 23/3 Öfr. Fornby, föräldrar Eric Gabrielsson och Stina Ersdotter, gift 1774 med Hu Kerstin Olsdotter från Ingeborbo som lefwer. 9 Barn hwaraf 3 söner och 3 döttrar som lefwa, sjuka, död 17 april i Öfr. Fornby, 61 år, begr. dag d 24 april.

ffmm

IV:4

Kerstin Olsdotter född 1751, född 5 Sept. döpt 8 Sept. Olof Larsson och Hustru Anna Hansdotter uthi Ingerborgo, dotter Cherstin. Testes: Eric Andersson ibm. Hustru Cherstin Ersdotter, Per Ersson och Hustru Margetha Mårtensdotter i Ingeborgbo. **Död 1818**, Nr 9, Gabriels E. E.S. Enka Kerstin Olsdotter i Öfr. Forby, född 1751 5/9 Ingeborbo, föräldrar Ol. Larsson och Anna Hansdr. Gift 1774 med E. Ersson som är död, 9 Barn, 3 söner och 3 döttrar som lefwa. Rötfeber och lungdot, död d 5 Mart, 66 ½ år, begr. dag d 15 Marti.

Barn:

Anna	född 1775 14/6	Övre Fornby (död 1776 i dec)
Eric	född 1776 23/12	" (död 1777 28/6)
Christina	född 1778 10/5	" (kallas även Cherstin)
Margareta	född 1780 24/8	"
Anna	född 1782 12/3	" III:2
Anders	född 1784 23/5	"
Brita	född 1786 1/11	" (död 17899)
Gabriel	född 1789 29/8	"
Lars	född 1793 25/1	"

fmff

IV:5

Anders Ersson, född 1740, den 9 October, döpt 12 Oct. Eric Larsson och Hustru Malin Jansdotters i Öfre Fornby son Anders. Testes, Anders Jansson, cun. Conjuge Hustru Margeta Larsdotter ibid. Eric Jansson, cun. Conjuge Hustru Sara Andersdotter i Västanhede. Sexman, **gift 1770**. **Död 1826**, Anders Ersson i Öfre Fornby, född 1740 1/11 i Öfre Fornby, gift 1770 med Greta Ersdotter i Öfre Fornby som efterlefva. 3 söner, 1 dotter, 2 söner lefva, ålderdom, död d 22 Nov. i Öfre Fornby, 86 år, begr d 10 December.

fmfm

IV:6

Greta Ersdotter, född 1753, den 19 juni, döpt 24 juni. U(nge) Eric Ersson och Hustru Margaretha Ersdotters i Öfre Fornby dotter Margartha. Testes, Daniel Olofsson och Hustru Margaretha Persdotter, Skräddaren Gabriel Gabrielsson och Hustru Margaretha Ersdotter ifrån Öfre Fornby. **Död 1832**, Enkan Greta Ersdotter från Ö. Forby, född 1753 12/6 i Ö. Forby, Fadr. Eric Ersson Modr. Marg: Ersdotter, gift 1770 med Anders Ersson, 3 söner - 2 lefva, 1 dotter - död, Christeligt, Ålderdomsbräcklighet, död d 2 Febr i Öfre Fornby, 78 år 7 mån 20 d, Begr. d 12 Febr.

Barn:

Erik	född 1773 4/12	Övre Fornby III:3
Anders	född 1778 14/3	"
Jan	född 1781 28/3	"

fmfmf

IV:7

Erik Jansson, född 1739, den 29 juli döpt den 5 augusti, Jan Erssons och Hustru Anna Jansdotters son i Kontsjön Eric, Testes, Eric Andersson i Bagghyttan, cum conjuge Hustru Margta Ersdotter, Jan Jansson i Hummelbo Garpenbergs socken och pigan Lisbet Ersdotte till tjänst i **Gift 1764**, Dnica. 13 p. Ir. Lystes Ista g. För drängen Eric Jansson i Konsjön och pigan Catharina Persdotter i Horndahls by Lysning

⁴ cart. sigel, ch. sig. charta sigillata = stämpelskatt

begiärdes af brudgummen och brudens fader. Hade Carta, wigdes i skrud i kyrkan. Död 1817, Eric Jansson i Horndalsby, född 1739 i Konsjön. Föräldrar Jan Ersson och Anna Jansdotter, gift 1764 med Cari Persdotter död 1816, 6 Barn utaf 2 söner och s döttrar lefva, ålderdom, död d 27 mars. 78 år. begr. d 4 April, uppgift till Hösstinget 1817.

fmmm

IV:8

Carin Persdotter, född 1742, den 31 Marti döpt 4 April, Per Persson och Hustru Margta Jansdotter i Horndahls by dotter Carin. Testes. P.L. Mag. Johannes Thuzelius cum conjuge Elisabeth Croning, Lars Ersson i Horndals by cum conjuge Hustru Carin Ersdotter. Död 1816, Eric Janssons Hustru Carin Persdotter i Horndalsby, född 1742 31/3 i Horndalsby, gift 1764 med Eric Jansson som lefver, vattusot, död d 11 juni, 74 år. Begr. d 16 juni

Barn:

Johan	född 1765 23/11	Horndals by	
Per	född 1768 11/11	"	
Eric	född 1772 13/	"	(död 5/8 1773)
Anders	född 1774 28/12	"	(gift 1799 till N Strandmora)
Anna	född 1778 10/1	"	III:4
Margareta	född 1782 21/3	"	

mfff

IV:9

Eric Ersson född 1746, den 21 nov. döpt 28 nov. Eric Ersson och Hustru Cherstin Mattsdotters son i Kyrkobyn, Eric. Testes. Jan Ersson ibid. Cum conjuge Hustru Malin Ersdotter, dräng Mattsson och pigan Lisa Mattsdr. I Kyrkobyn. Gift 1772, 8/11 wigdes med kyska Brudars skrud i kyrkan sedan efter wederbörl. Lysning, intet hinder för, drängen Eric Ersson i Kyrckebyn och pig. Anna Israelsdr. Ifr. Neder Fornby, lysning beärdes af Brudgummens och Brudens föräldrar. Kunde läsa hade Charta sigillata. Död 1818, 4-man Eric Ersson i Kyrkbyn. f 1746 21/11 i Kyrkbyn. Föräldrar Eric Ersson och Stina Matsdr. Gift 1772 med Anna Israelsdotter från N. Fornby som lefva. 7 Barn hvaraf 2 söner och 3 döttrar lefva. Stenpasion. Död d 10 mars. 72 år. Begr. d 22 mars.

mffm

IV:10

Anna Israelsdotter född 1749, Mars 28 döpt april ..., Israel Jansson och Hustru Anna Andersdotter i Nedre Fornby dotter Anna. Testes. Eric Matsson ibid. Cum conjuge Hustru Britha Ersdotter. Smed Anders Mattsson i Tyskbo, cun conjuge Hustru Margetha Ericksdr. Död 1832, Enkan Anna Israelsson från Kyrkbyn f 1749 28/5 i Nedre Fornby. Fad: Israel Jansson Mod: Anna Andersdotter. Enka. Gift 1772 med Eric Ersson i Kyrkbyn. 3 söner 1 död, 4 döttrar 1 död. Årligt. Stag d 24 juni i Kyrkbyn. 83 år 27 d. Begr. d 1 juli.

Barn:

Eric	född 1774 24/4	Kyrkbyn	III:5
Christina	född 1776 17/9	"	(död 12/5 1779)
Israel	född 1780 1/6	"	(död 15/8 1781)
Anna	född 1782 19/7	"	(gift till Hede)
Lisa	född 1785 26/12	"	
Pehr	född 1789 2/4	"	(gift 1811)
Stina	född 1792 13/9	"	

mfmf

IV:11

Lars Jansson född 1749, den 24 juli döpt d 25 juli, S. Jacobs dag, Johan Larsson och Hustru Margetha Olsdotter i Spisbo son Lars. Testes, Lars Andersson i Rudu, Anders Andersson dräng i Spisbo, Hustru Carin Persdotter i Spisbo och pig. Anna Larsdotter i Rudu. Gift första gången (enl Hf år 1770 men jag kan inte finna dem i vigselboken) med Margareta Andersdotter. Andra giftet 1781, Lys Dec, 9, 16, 23 vigsel 30 dec. Bergsm. Lars Jansson i Spisbo med pigan Sara Ersdotter i Ferjan, Hans witnessbörd godt, hennes giftoman modern i Ferjan. Afwittring lag d 27 Oct. 1781. Död

mfmm

IV:12

Margareta Andersdotter, född 1739, den 13 marti döpt 18 Marti, Dom. Remin. Anders Larsson och Hustru Cherstin Ersdotters dotter Cherstin från Rossberga. Testes. Eric Ersson con. Conj. Hustru Margeta

Persdotter från Rossberga. Eric Jansson och Hustru Elisabeth Jansdotter A. H.S. Hustru från Rossberga. Död 1781, Lars Janssons Hust. Margareta Andersdr. I Spisbo. Nat. 1739 i Rossberga. P. Anders Andersson och M. Cherstin Ersdotter. Renate bena edus. Gift med Lars Jansson i Spisbo. 4 Barn af them dottern lefva. From och gudfruktig. Håll och sting. Död d 6 maj, 42 år. Begr d 13 Maj.

Barn:

Margareta	född 1772 27/10 Spisbo	III:6
Jan	född 1777	(död 1778 7/3)
Anders	född 1774??	(död 1779 10/11)
Daniel	född 1781 16/3	(död 1781 11/5)
<i>Lars Janssons barn i 2:a äktenskapet</i>		
Eric	född 1782 7/9	(död 1783 28/4)
Lars	född 1784 19/1 "	
Anna	född 1787 14/4 "	
Stina	född 1789 15/11 "	

mmff

IV:13

Anders Matsson född 1718, f 28 juli döpt 1 Aug. Mats Anderssons Anders i Kyrkbyn, Vittnen, ... Hu Sara Moëll, Ol. Andersson i Kyrkbyn, Hu Lisbet, Eric Nilsson ibid. Gift. Död 1781

mmfm

IV:14

Margta Ersdotter född 1730, d 12 april, döpt d 12 april, Eric Anderssons, Hustru Brita Olsdotters dotter Margeta i Åkersbyn, Testes, Carl Carlsson cum conjuge Margeta P.dr., ibidem, ung. Anders Andersson i Rosse, pig. Lisbet Olsdr. I Storbyn. Död 1796, Enkan Hustru Margta Ersdr. Ifr. Kyrkoby. Nat 1730 12/4, Pat. 6-man Bergsman Eric Andersson och Mat. Hustru Brita Olsdotter i Leknäs. Gift 1775 med Bergsman And. Mattsson ifr. Kyrkoby. Haft 3 barn 2 söner och 1 dotter som ännu lefva. Fördt en anständig och harmlig wandel. Wattusot, död d 17 Dec. kl 3 o. m., nära 66 år. Begr. d 26 December.

Barn:

Anna	född 1755 8/9 Kyrkbyn
Mats	född 1759 12/4 " III:7
Eric	född 1763 11/10 "

mmmf

IV:15

Per Ersson född 1722, 27 November, döpt 2 Dec, 1 Adventus Erich Perssons Per i Ingeborbo, Vittnen Erich Ersson i Ö Fornby Cum conj, Lars Andersson i Ingeborbo Cum conj. Gift 1749, Död 1793, 6-man, Bergsman Pehr Ersson ifrån Ingeborbo. Nat. 1722. Pat. 6-man Eric Pehrsson ifr. Ingeborbo och Mat. Hust. Margta Ersdotter ifr. Öfre Fornby. Gift 1749 med Hust. Margta Mårtensdotter ifrån Tommesbo. Haft 11 Barn 5 söner och 6 döttrar af them 1 son och 3 döttrar lefva. Fördt en stilla och sedlig lefnad. Död d 7 juni kl 1 om morg. 70 ½ år. Begr. d 16 juni.

mmmm

IV:16

Marta Mårtensdotter född 1730, 3 september, döpt 6 september, Mårten Andersson Margethai Tomsbo, vittne, Lars Olsson Cum conj Cherstin Matsdotter i Ingeborbo, Anders Andersson och Hu Anna Ersdotter i Tomsbo. Död 1799, Afl. Pehr Erssons Enka Margta Mårtensdr. Ifr. Ingeborbo. Nat 1730 Pat. ... Mårten Andersson ifr. Tommesbo och Mat. Karin Olsdr. Ifr. Ingeborbo. Gift 1749 med 6-man Pehr Ersson i Ingeborbo. Haft Ellfva barn 4 söner och 7 döttrar af them 1 son och 3 döttrar lefva. Fördt en anständig wandel. Hetsig feber. Död d 11 Maj kl 6 f.m. 69 år. Begr. d 19 Maj.

Barn:

Margareta	född 1751 18/5 Ingeborgbo	(ofärdig)
Eric	född 1755 24/9 "	
Carin	född 1759 9/8 "	(död 6 Xbr 1759)
Cherstin	född 1761 16/3 " III:8	
Brita	född 1765 13/1 "	(död 12/8 1768)
Anna	född 1768 12/3 "	(död 15/8 1768)
Anders	född 1769 16/12 "	(död 1/3 1770)
Per <i>tvilling</i>	född 1771 2/3 "	(död 20/5 1772)
Catharina "	född 1771 2/3 "	(död 16/5 1771)

"Biskops-prevetet" på Östrabo invigdes med hyllningsdikt

av Lars Östlund

*Jag står på höjden, högst på Östers
branter,
där tidens strömmar delar sig och går
med skummig bölja hän mot skilda
kanter,
och tio seklers sång mitt öra når.
Jag ser mot staden där så mycket
händer,
där jäkt och buller stegras mer och mer.
Trafiken sköljer över torg och
gränder -
På Östrabo där går en dag i sänder
Och porten vaktas fridfullt av Tegnér.*

Med dessa ord besjäng framlidne växjöbiskopen Jan Arvid Hellström (1941-1994) sin nya bostad Östrabo 1991. Drygt 170 år tidigare hade hans företrädare Esaias Tegnér lovsjungit sin svågers bostad, Öns herrgård i Folkärna på ett liknande vis.

Jan Arvid Hellströms tid på Östrabo blev alltför kort. Han omkom i en tragisk bilolycka 1994 tillsammans med den tidigare biskopen Sven Lindegård (1924-1994). När jag en gråmulen eftermiddag några år senare vandrar upp genom allén till Östrabo är deras efterträdare, Västerås-bördige Anders Wejryd ciceron.

I den drygt 400 kvm stora biskopsgården Östrabo trivs han med sin familj och visar gärna runt sina gäster. På nyårsdagen inbjuder han dessutom alla kyrkobesökare till kyrkkaffe, en populär gest som följs av ostkakebudning hos landshövdingen nästgårds.

Stora porten i Östrabo "vaktas fridfullt av Tegnér" i en bysts gestalt, precis som Jan Arvid Hellström beskrev i de inledande raderna och även i de övriga rummen återkommer hans minne i målningar, inredning och litteratur.

Esaias Tegnér (1782-1846) var född och uppvuxen i Värmland. Efter studier och professur i Lund valdes han 1824 till biskop i Växjö. I maj 1827 flyttade han med familjen till Östrabo, men p g a en genomgripande reparation tvingades man till en början bo i en av flygelbyggnaderna. På sitt spetsigt ironiska sätt berör han detta faktum i ett brev till vännen Carl Gustaf von Brinkman den 29 juli 1827: "Belägenheten är utmärkt vacker: jag har hela den usla staden under fötterna och ämnar ej att upplyfta den."

I samma brev beskriver han också hur det "...i åkrar och trädgård florerar tistel, i sängarna vägglöss. Sparrissängarna äro de enda där man ännu ej upptäckt dem. - - - Allt som kunnat, av ägor

och hus, vanvårdas och fördärvas, är förstört. Ingen kan göra sig en föreställning om ett sådant svineri. Själva konsistorierummets väggar voro fullsmorda med biskoppinnans skinkor och smörtunnor."

Märkbart irriterad jämför han - gårdens eftersatthet med det innan honom minst lika dåligt skötta stiftet.

Senare fann han sig dock tillrätta och vid den stora branden i Växjö 1843 har "den usla staden" blivit något omvänt och husvilla inhyses gästvänligt i biskopsgården.

Med sin tids mått mätt var Tegnér heller ingen dålig Växjö-biskop. Han främjade såväl den högre som allmogens utbildning och i fråga om kyrkobyggnader prioriterades framförallt de praktiska behoven. Detta ledde dock stundom till häftiga dispyter med den småländska orsbefolkningen.

På biskopsgården Östrabo hölls otaliga fester och flera bröllop. En av de roligaste festskildringarna ger oss Gustaf Fröding i "Hans Högvördighet biskopen i Växjö".

Den 21 augusti 1844 förrättade biskop Tegnér själv en vigsel på Östrabo. Bruden var hans 21-åriga dotter Disa och brudgummen den sex år äldre, dåvarande akademiadjunkten i Uppsala, Carl Wilhelm Böttiger.

Tegnér verkade ivrigt genom inflytelsrika vänner för att hjälpa fram Böttiger som diktare och universitetslärare. Så småningom blev han också allmänt erkänd för sin diktning och "lyriska alstring med romantisk efterklang, välljudande och sångbar". Efter Tegnér invaldes Böttiger i Svenska Akademien 1847. Flera av hans verk har tonsatts, bla av Erik Gustaf Geijer.

Något som definitivt inte har tonsatts är den fem verser långa dikt som påstås ha skrivits av Böttiger till invigningen av "prevetet" (dvs utedasset) på Östrabo. Kanhända var den också ett försök att muntra upp den nedstämde och av mjältsjuka angripne svärfadern Tegnér.

*Förbundet kallar, och vi tåga
till huslighetens paradīs.
När fyllda rovor magen plåga
är kroppens lättnad själens spis.*

*Liksom i Nordens kungariken
så tronerna här äro tre.
Men komma fyra, en blir sviken,
han får blott på de andra se.*

*Han får blott se, han får blott höra,
men dennes ordning kommer sen.
Ty var och en bör sitt få göra.
Så stadgar husförordningen.*

*En bit av Dagligt Allehanda
vi ta envar, och sen vi gå
att våra ägodelar blanda
och låta dörren öppen stå.*

*Men samtal vi förkorta tiden,
och när Förbundet slutat har,
så är väl dagen framåt skriden
men minst en timma eller par.*

Den skämtsamma hyllningen har sedan Tegnér's dagar traderats av biskopinnorna på Östrabo. I en kommentar framgår att ett undantag i traderandet skedde då biskopinnan Beata Christina Lindström avled före maken och hennes söner drog sig för att överlämna dikten till den nya biskopinnan Sigrid Ulrika Charlotta Lindberg. Hon var för övrigt gift med biskop Ludvig Lindberg, tidigare församlingspräst i Stora Tuna.

En bristfällig trading inträffade också några årtionden senare. För säkerhets skull överlämnade då kyrkoherden Theodor Freeman i Göteborg dikten till biskopinnan Birgitta Sundby i början av 1970-talet. Alltsedan dess förvaras den i en avskrift på Östrabo.

Theodor Freeman har vid överlämnandet för övrigt bekant sig ha varit i samma situation som den dikten behandlar, då han vid en kyrklig konferens hörde den föredragas första gången av biskopssonen Thure Lindström från Östrabo.

Östrabos lilla rödmålade "prevet" med sina vita knutar och tjärpappsbelagda fyrdelade toppiga tak ligger som sig bör lite diskret vid sidan om huvudbyggnaden. En invändig kontroll genom fönstret ger vid handen att diktens ord om att "tronerna här äro tre" stämmer...

En kuriös upplevelse rikare lämnar jag Östrabos gulmålade biskopsgård bakom mig. Tankarna råkar för ett ögonblick sväva iväg hemöver, men landar strax igen och några Tegnérstrofer gör sig påmindra:

*Tänk icke blott på skogarna och fjällen
där dina bästa minnen bo.
Tänk också uppå andra ställen
och trivs en stund på Östrabo.*

Och det är ju faktiskt vad jag precis har gjort!

Rapport från Styrelsen

Under denna rubrik kommer medlemmarna att fortlöpande få information om styrelsens arbete.

Dalarnas Släktforskarförbund u b

Den 20 september träffades ledamöter från de fem dalaföreningarna i Släkt och Bygds lokaler i Borlänge för fortsatta diskussioner angående bildandet av ett dalaförbund. Från FSF deltog Birgitta Larhm och Barbro Vikström. Mötet beslutade att bilda en interimsstyrelse för det fortsatta arbetet och föreningarna anmodades utse 2 ordinarie ledamöter och 2 suppleanter vardera. Det är tänkt att ett färdigt förslag till vilken funktion och omfattning dalaförbundet skall ha, skall kunna föreläggas föreningarnas årsmöten 1999.

Vid FSFs styrelsemöte den 3 oktober beslutade styrelsen att till FSFs medlemsmöte föreslå Birgitta Larhm och Camilla Byggnings som kandidater till ordinarie ledamöter i interimsstyrelsen. Som suppleanter föreslås Birgitta Gustafsson och Barbro Vikström. Medlemsmötet senare samma dag beslutade enligt förslaget.

Läs vidare Jojje Lintrups artikel på sid 8.

Lokal

Styrelsen har vid styrelsemötet den 25 november 1998 tagit ett beslut om att hyra in oss hos Vuxenskolan här i Avesta. I och med att vi har fått extra pengar för bingolottoförsäljning har vi tryggt hyran för drygt två år.

Medlemsavgift

Vid årsmötet i februari 1998 togs beslut att nästkommande års medlemsavgift skall vara:

Avgift år 1999

Medlem	kr 100:-
Familjemedlem	kr 25:-
Ungdom (tom 20 år)	kr 25:-

Inbetalningskort bifogas, och om det är så att uppgifterna på kortet inte stämmer går det bra att ändra direkt på inbetalningskortet. Vill du, mot förmodan, av någon anledning inte fortsätta som medlem i föreningen vill vi att du meddelar utträde till: kassör Birgitta Gustafsson, tel 0226-310 50, kvällstid

BINGO LOTTO

Vinstlista för höstens spelkvällar

Vecka	Serie- lottnummer	Vinster
V35	0010:27401-27425	--
V36	0111:38426-38450	2 sr 100:-, 1 ny lott
V37	0245:32751-32775	1 st 100:-
V38	0344:28076-28100	4 st 100:-
V39	0448:17651-17675	1 st 100:-, 1 st 500:-, 1 ny lott
V40	0546:49301-49325	2 st 100:-
V41	0647:31726-31750	2 st 100:-
V42	0748:36551-36575	1 st 100:-
V43	0846:48126-48150	2 st 100:-, 1 ny lott
V44	0948:38026-38050	1 st 100:-
V45	1047:55826-55850	2 st 100:-
V46	1148:54051-54075	1 st 100:-
V47	1248:30326-30350	3 st 100:-
V48	1349:44826-44850	1 st 100:-
V49	1449:37526-37550	2 st 100:-, 1 ny lott
V50	1550:24276-24300	2 st 100:-, 1 ny lott

Ett stort TACK till er alla som har köpt lotter från föreningen under hösten. Resten av vinstlistan för hösten -98 kommer att presenteras i An-Siktet 1/99. Det finns även en pärm med dragningslistor nere i forskarlokalen. Vi hoppas ni fortsätter under våren att stödja föreningen med köp av en lott eller två.

Prenumerera på Bingolotter

Du kan göra som ett par andra av våra medlemmar redan gör, prenumerera på bingolotter.

Genom att prenumerera på bingolotter får du lotterna hemskickade. Ett smidigt och bra sätt och du har lotterna i god tid till spellördagen.

Du betalar in 30 kr/lott till FSF:s postgiro, portot för utskick av lotterna står föreningen för. En vecka före spellördagen måste pengarna finnas på föreningens postgiro om vi skall hinna sända ut lotterna i god tid. Har du någon speciell favoritsiffra som du vill skall ingå i lottnumret notera även det så gör vi så gott vi kan.

OBS! Föreningens postgiro 58 45 11-0. Glöm inte att notera namn, telefonnummer, antal lotter men även antal veckor. Chansen att vinna är större med en lott än utan.

Extra tilldelning från Bingo-Lotto !

Från Folkrörelsernas Samarbetsorgan för Lotteri-frågor har Sveriges Släktforskarförbund erhållit 56.000:-, utöver de medel som utbetalas direkt till säljande föreningar. Efter att förbundet har gjort avdrag för avgiften till Folkrörelsernas Samarbetsorgan får vi föreningar som säljer lotter dela på resten. Det gör att vi har fått 12 525 kr extra. Inte illa! Det är roligt när slitet med försäljningen av lotterna ger detta resultat.

Nytt i Bokskåpet

Gåvor:

Lars Östlund har skänkt släktforskarföreningen boken *Godtemplarminnen*. Och inte nog med det så kom han med Per-Erik Lindorms *Ett folk på marsch 1872 - 1977* i fem band. Och som grädde på moset fick föreningen också *Förslag till Giftermäns Balk* och *Förslag till Ärfda Balk och Jorda Balk*.

Torbjörn Näs, Ovansiljans Släktforskare, har utarbetat ett register över innehåll och personer i Genklang nr 1-10, 1993 - 1998. FSF har erhållit ett exemplar av registret.

Föreningen Släktforskare i Uppland har gjort en *Forskarförteckning 1998* som innehåller över 3000 forskaruppgifter från ca 170 av deras medlemmar. FSF har fått förteckningen och om någon vill ha ett eget exemplar så kan forskarförteckningen beställas genom Sten Gillgren, tel 018 - 22 37 16.

Biblioteket i Falun har skänkt ett exemplar av Olle Wingborgs *Litteratur om Dalarna* till släktforskarföreningarna i Dalarna. FSF har också erhållit verket som består av fem band.

Birgitta Larhm besökte, på arkivens dag den 7 november, Landsarkivet i Uppsala och då fixade hon till FSF *Orostider i Uppland. Stora nordiska kriget 1700 - 1721 speglat i länsstyrelsens arkiv* och *Svensk Arkivguide*.

Birgitta Edholm och Anette Nilsson i Hallsbergs Släktforskarclubb har utarbetat *Forskarförteckning 1998* och FSF har som gåva fått ett exemplar.

Svenska Antavlor nr 8 har anlänt.

FSF tackar för de fina gåvorna!

Bokrecensioner

Pionjärer på prärien

De första svenska utvandrarerna

Red. Olov Isaksson

Utgiven av *En bok för alla* (1996) Pris 50:-

I denna bok får vi följa den stora svenska utvandringens tre pionjärer. Den inleds med ett trettiotal sidor om *Gustaf Unonius* och *Peter Cassel* och resterande 230 sidor får vi en ordentlig genomgång av *Erik Jansson* och hans sekt Erikjansarna.

Gustaf Unonius som 1841, tillsammans med sin maka och några vänner, reste över till USA med en järnlåst bärk från Gävle. De slog sig ner vid Pine Lake ca 50 km väster om Milwaukee i Wisconsin. Efter sin återkomst till Sverige utgav Unonius boken *Minnen från en Sjuittonårig Vistelse i Nordvesta Amerika (1862)* som har blivit en klassiker.

En annan svensk som kan ha inspirerats av Unonius artiklar i det liberala Aftonbladet var Peter Cassel. År 1845 lämnade han hemlandet tillsammans med ett tjugotal andra östgötar.

Erikjansarnas utvandring inledde den svenska massemigrationen till Nordamerika. Vi får följa dem på den strapatsrika färden över land och hav till deras samhälle Bishop Hill som idag räknas som Sveriges värdefullaste kulturminne utomlands. I de 1500 jansarnas spår följde hundratusentals svenskar, i början kom de flesta från Norrland. Från 1800-talets mitt och fram till 1930 utvandrade 1,2 miljoner svenskar över Atlanten och då främst till USA. Till Australien, Brasilien och Argentina sökte sig även tiotusentals svenskar.

Boken avslutas med ett par sidor om *Källor och litteratur*.

Vallonbruksminnen

Olof Isaksson

Utgiven av *En bok för alla* (1998) pris 50:-

I "Vallonbruksminnen" har Olof Isaksson använt ett urval av berättelser som sändes in till Nordiska museet 1950. Det var museet och Svenska Metallindustriarbetareförbundet som uppmanade fackklubbar runt om i landet att intressera sina medlemmar för att skriva ned skildringar om sitt arbete och liv. De här berättelserna ger framför allt en bild av de sociala och ekonomiska förhållandena på bruken under patronstiden fram till sekelskiftet och de första decennierna av 1900-talet. Dannemora gruva får inleda med ett avsnitt i boken. Sedan kommer de olika vallonbruken såsom Östeby,

Gimo, Karlholm, Söderfors, Ullfors, Strömsberg, Västland, Lövsta, Åkerby, Hillebola, Tobo, Harg, Bennebol, Vällnora, Skebo, Vattholma, Länna, Älvkärleö, Försmärk och Bärkinge.

Boken avslutas med ett par sidor med hänvisningar till olika källor och litteratur. Ett stort antal bilder lättar upp och gör boken lättläst.

Garpenberg

Historien om en bygd = naturen och människorna

Författare: Uno Björkhem

Tryck: BTJ i Lund, 1996

Garpenbergs socken bildades 1607 men långt före detta börjar historien om Garpenberg.

Vi får i denna bok följa både de "små" människorna och de "stora". Vi får här ta del av bergsbruk, jordbruk, människorna och utbildningen. Detta är människornas historia, bebyggelse med anknytning till bergsbruket finns dokumenterade redan på 1200-talet. År 1350 utfärdade Magnus Eriksson privilegiebrev för Garpenberg, då hade bergsbruk i olika former redan pågått i trehundra år. Sitt nuvarande namn fick Garpenberg i början av 1600-talet, tidigare hette trakten Vikaberg. En populär tolkning är att trakten skulle ha fått namnet efter invandrade tyskar, så kallade *garpar*. Eftersom språkbruket i södra Dalarna inte är det enklaste har även ett förslag på att "garp" skulle kunna betyda "duktig karl". År 1618 bosatte sig de första inbyggarna på Ljusfallsskogen och sextio år senare fanns det fyra byar i trakten, Bensåsen, Högtjärn, Jelken och Ljusfallet. Den första herrgården byggdes 1756. Nya ägare, knutna till bruket, avlöste varandra under en följd av år. Thomas Funck, en köpman från Stockholm som kommit med Gustaf II Adolf från Tyskland inledde den Funckska eran. Han arrenderade bruket från 1635 och gjorde stora investeringar i vattenkonst och smältverk. Garpenberg kunde vara vilket samhälle som helst i Bergslagen men ändå så unikt.

Slutord i boken: "*Garpar eller inte, i Garpenberg finns en gemenskap värd att bygga på. Hemåt bär det alltid uppför - ut i världen är det alltid nedförbacke.*"

Boken innehåller många fina bilder och kartor. En käll- och litteraturlista avslutar boken.

Försäljning och distribution: Uno Björkhem, Båtsmansvägen 10, 191 48 Sollentuna

Efterlysningar!

1998:7

1. Föräldrarna till Anders Mattsson, född 1720-08-24 i **Haltarsbo, Folkärna**. Gift med Anna Larsdotter, född 1724-04-05 i **Haltarsbo, Folkärna**. De gifte sig 1742-12-28. De var bosatta i byn **Utsund**.

2. Gruvdrängen Daniel Danielsson (Samilsson?) vid **Bäsinge** koppargruva i **Folkärna**. Gruvan upptäckt på 1580-talet och i drift periodvis till på 1890-talet då möjligheterna att bryta koboltmalm undersöktes. Undersökningstillstånd har för övrigt medgivits i år. Daniel måste ha varit född på 1640-talet.

Daniel hade en son Jacob Danielsson, född 1671 i **Mestad** och gift med Margeta (Marita) Ersdotter, född 1668 eller 1669. De gifte sig 1695.

3. Har någon uppgifter om bönder eller soldater i **Folkärna** som deltog i **Dalaupproret 1743**? Jag äger Bjarne Beckmans akademiska avhandling från 1930 som intresserade kan få ta del av. Det måste ha funnits flera som deltagit i marschen till **Stockholm** än de som redovisats i boken. Avhandlingen berör även andra samtida upprorsrörelser i landet och inom allmogen och bondeståndet vid samma tid.

Kontakta **Tore Em Anderson**

Sköna Gertruds väg 8

641 37 Katrineholm

tel 0150-168 47 eller 070-581 61 77

1998:8

Tack för en trevlig och välarrangerad anbyttardag i Hedemora.

Jag vore mycket tacksam att i Ert föreningsblad få göra efterlysning om anor gällande

Anders Brask Olsson, 1662 - ? i **Tommesbo, By** o h h Malena Göransdotter, 1658 - ? och

Olof Olofsson, 1683 - 1738 i **Svartfjället, Garpenberg** o h h Kerstin Zachrisdotter, 1684 - 1763.

Bo Svanberg

Skogsvägen 27 C

784 52 Borlänge, tel 0243-101 65

1998:9

Jag forskar i släkten Hülphers/Hilfert i **Davidshyttan, Hedemora**. Söker kontakt med andra som forskar i släkten och delar gärna med mig av det material jag har.

Stefan Simander

Viktor Rydbergs gata 15

754 42 Uppsala

tel 018-32 78 78

1998:10

Jag söker anor för:

Fänrik Olof Svensson Barkman, född i mars månad 1633 i **Hönsarvets by, Tuna socken (W)**. Död 9 augusti 1708 i **Norrbobyn, Norrbo socken (X)**. Fader skall ha varit kapten Sven Bark. Barkman var gift 1:a gången med Elsa Olofsdotter från **Göteborg** som avled omkring 1685. De var gifta i 30 år och hade 7 barn.

Tacksam för svar, hoppas att någon kan hjälpa mig.

Sigurd Söderquist

Norrtullsgatan 39 C

826 37 Söderhamn

tel 0270-186 38

1998:11

Jag söker någon som forskar på:

Gustav Schedin, född 1700 i **St. Skedvi**, gift i **Falun och Aspeboda**, avrättad i **Stockholm** 1744.

Johan Andersson, född 1742 i **Norrbärke**, gift 1767 med Karin Andersdotter i **Råvåla**.

Jag har hittat en Johan född 1743 i **By, Norrbärke**, son till Anders Persson Tilling och Anna Fahlbeck. Denne Johan finns med i hfl A:4 men ej i A:5. Försvinner vart?

Lars Persson och Maria Matsdotters son Jöns, född 13/7 1754 i **Hoberget, Nås** utflyttar 1774 till **Grangärde** enl hfl. Vart tog han vägen i **Grangärde**?

Jag hoppas att det var han som gifte sig 1781 (enl hfl, vigselbok saknas) med Pipar Johan Ersons dotter Catharina, men kan inte vederlägga det. Denne uppges vara född 1755 i **Nås**.

Marianne Trogen

Lugna Gatan 6 A

784 67 Borlänge

tel 0243-23 81 93

1998:12

Gäller **Erihn** från **By Kyrkby (W)**. Söker uppgifter om min fff **Karl Johan Erihn** med hustru **Emma** som ska ha flyttat till **Rabo, Bollnäs** omkring 1900. De hade minst sju barn, bl.a. **Axel** (min ff, f 1888 - d 1956), **Karl Johan** (f 1886 - d ?) och **Klas Alfred** (f 1890 - d omkr 1970). Tacksam för svar!

Mikael Ehrin

Snäckvägen 8 A

433 64 Sävedalen

tel 031-26 80 94

e-mail: mikael.ehrin@gfs.gu.se

1998:13

Jag bor i **Lönsboda** (nordöstra hörnet av Skåne) och de mesta av min forskning har varit runt **Lönsboda**. Men sen kom jag till en man som hette **Isac Moëll** det stod i husförhöret att han skulle vara född i **Aspeboda**. Jag fick reda på att Isacs far var präst i Aspeboda, så det var bara att få tag i herdaminne och sen bara rullade det på. **Jacobus Nicolai Moklinius** är farfar till Isac. Men det som har vållat mig mycket bekymmer är, Isacs fru, **Anna Catarina Berling** f 1712-01-03 men var? Det står inte någonstans var hon är kommen ifrån. Jag har gissat att hon var kommen ifrån Dalarna. Ett tips jag har fått var att det i **Mora** skulle ha funnits en **Cristoffer Berling** f omkr 1710 i **Halle Sachsen**. Han skall ha varit Informator och fransk språkmästare. Jag har letat på **Mora** och hittat en vigselnotis på honom, men jag kunde inte utläsa var han närmare kom ifrån (har lite svårt att läsa gammal text, har väl inte hållit på tillräckligt länge!!!). Så är det så att någon vet något om denna **Berlin**, hör av er till mig

Jens Petersson

Nytebodav 12

280 70 Lönsboda

e-mail: jens.petersson@osby.mail.telia.com

1998:14

Efterlysning som är införd under Dalarötter #199 (14 september 1998)

Sandy Smith, USA letar efter information om **Erik Nordling**, född 8/8 1834 död 19/11 1895. Gift med **Lovisa Lindstedt**. Har en son **Gustav Ivar Norling** född 4/7 1869 och som emigrerade till USA och därefter återvände till **Horndal**. Han dog där 1950.

Svar på engelska till **Sandy Smith**

e-mail: snesmith@thegrid.nef

1998:15

Stefan Hammar efterlyser **Jensen** (g **Blomquist**) **Laura**, f 1865 13/5 i **Stockholm**. Lämnar **Strängnäs** 1896 för att flytta till **Tyskbo** i **By socken**. Gift med urmakare **Joel Blomquist**. **Laura** hade först ateljéer vid **By kyrka** och i **Horndal**. Sedan flyttar de till **Sala**, familjen lämnar orten 1921. Finns det några minnen kvar efter familjen?

Stefan Hammar

Granvägen 41

611 56 Nyköping

tel 0155-211397

1998:16

Efterlysning införd under Dalarötter # 219,

(oktober 1998)

Jag söker efter en **Anna-Cajsa Jonsdotter**, 1818-1845 **Öhn Folkärna**, en **Anna Jansdotter Malingsbo** och en rättare **Jan Persson** 1769-1798 **Söderbärke**.

Inga Bergvall

Karlfeldsgatan 38 A

722 22 Västerås

tel 021-412853

e-mail: ib@quicknet.se

1998:17

Jag är från **Enånger** i **Hälsingland** och håller på med lite släktforskning. Jag har kommit till **By socken** i **Dalarna** och håller på att utreda en släkt **Goude** och en **Gode** som båda skall härstamma från **Horndal** och levde där på slutet av 1600- och 1700-talet. Några utflyttade till **Hanebo socken** i **Hälsningland** omkring 1798. En **Anna Gode** f 1701 kom till **Gysinge**. I alla fall så var en som hette **Jan Andersson** f 1775 i **Bagghyttan** vars familj bodde där, men nu undrar jag var är detta **Bagghyttan** belägen? Hittar bara ett i **Gästrikland** nedom **Torsåker**. Sedan hittade jag **Walla**, bruk var är det beläget? Har en som heter **Johan Strömfall** som skulle vara från **Wall** i **Torsåkers socken**. Är det detsamma som **Walla**? Det skulle vara trevligt att få reda på hur gränserna går där nere.

Jag har även letat efter någon ev. släktutredning om **Goude/Gode** på Internet men ej funnit något. Finns det någon utredning om dem?

Om det och det andra kanske någon har kännedom om i er förening. Meila mig gärna i så fall.

M.v.h.

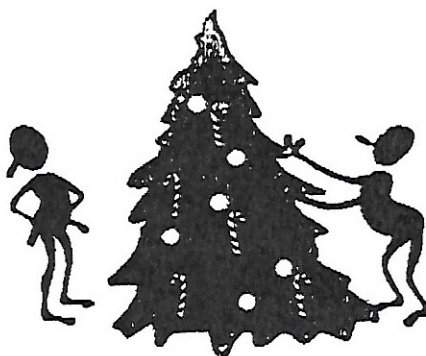
Ola Borin

Boda

825 96 Enånger

tel 0650-550 767

e-mail: gaardsmyra@telia.com

Forskarsalen i Arninge

Riksarkivets nya forskarsal i Arninge öppnade måndagen den 5 oktober. Lokalerna är ljusa och trivsamma, och det finns gott om plats på borden, även för dem som har bärbar dator med sig. I entrén finns kaffeautomat och bord för intagande av medhavd mat, det finns även matställen i köpcentret. Det finns funderingar om att införa någon slags platsbokning, för de flesta måste resa en kortare eller längre bit för komma dit.

Arninge ligger i Täby kommun, norr om Stockholm. Som bilburen får man ge sig ut på Norrtäljevägen och följa den genom Täby till avfarten mot Vaxholm, där det också står Arninge till vänster. Man åker åt det hållet, men fortsätter rakt förbi köpcentret och tar nästa väg till höger och sedan till vänster, då bör man vara på Mätslingan, där forskarcentrum ligger i ett hus med Riksarkivets logotype på väggen, snett emot en av Postens fastigheter.

adress: Mätsligan 17-19 (Arninge)
Täby
tel: 08-446 38 90
fax: 08-630 92 33
buss: 629 från Danderyds sjukhus (T-bana)
till Måttbandsvägen
öppettider: måndag-fredag 9.00 - 16.00
lördag 9.00 - 13.30

Arkiv Centrum Örebro län

I början av oktober invigdes det nya *Arkiv Centrum Örebro län* i Örebro, mitt i stan, som är ett samarbete mellan Folkrorelsens Arkiv i Örebro län och Örebro läns Företagsarkiv. Redan i början av året flyttade man, med 2000 flyttkartonger, in i gamla Televerkets lokaler i centrala Örebro, och nu är det invigt och klart.

Här finns nu mängder med intressant material från fackföreningar, nykterhetsföreningar, gamla bruk och annat, väl värt ett besök för alla med rötter i Örebro län.

adress: Nicolaigatan 3,
702 10 Örebro
tel: 019-611 29 00
fax: 019-611 81 20
e-post: arkivcentrum@arkivcentrum.t.se
hemsida: www.arkivcentrum.t.se

Arkivcentrum Värmland - nytt landsarkiv

Onsdagen den 14 oktober invigdes det nya *Arkivcentrum Värmland* i gamla folkskollärarseminariet i Karlstad, som nu bytt funktion och blivit arkivhus. I huset finns nu de samverkande enheterna *värmlandsarkiv*, *Landstingsarkivet*, *Folkrorelsens arkiv* och *Emigrantregistret (Kinship center)*.

I det nya (gamla) huset finns det gott om utrymme, en mycket ljus och vacker forskarsal i den gamla aulan. Här finns 40 platser 20 med läsapparater och 20 utan, samt en rullfilmsläsare, som kan behövas för Emigrantregistrets svensk-amerikanska kyrkböcker. En del av husets böcker finns längs väggarna, och i kortlådor och pärmar finns kyrkböcker och annat på mikrokort för Värmlands län.

Det är ju så att sedan 1995 är Värmlandsarkiv landsarkiv för Värmlands län, och förvarar mer än 5.000 hyllmeter arkivalier från en statliga förvaltningen.

adress: Hööksgatan 2, 651 11 Karlstad
postadress: Box 475, 651 11 Karlstad
tel: 054-10 77 30
fax: 054-10 77 30
öppettider: måndag 8.30 - 20.00
tisdag-fredag 8.30 - 16.00

Ungdomens år - uppsatstävlingen *Jakten på min släkt!*

I dagarna får drygt 5800 grund- och gymnasieskolor i Sverige samt de finlandssvenska släktforskarföreningarna utskicket "*Uppsatstävling: Jakten på din släkt*". Denna satsning, i Sveriges Släktforskarförbunds regi, är ett led i förbundets satsning på 1998 som Ungdomens år. Tävlingen är indelad i två klasser: barn och ungdomar till och med årskurs 6 samt ungdomar från och med årskurs 7 t o m gymnasiet.

Exempel på sådant som man kan skriva om är ett levnadsöde, hur man har gått tillväga med forskningen och eventuella svårigheter man stött på samt vid forskningen inneburit i form av nya kunskaper och intryck.

Uppsatserna ska sändas in till förbundet senast den 1 april 1999 varefter de kommer att bedömas av en jury. Vinnarna i varje tävlingsklass kommer i 1:a-pris att få böcker till ett värde av ca 500 kronor.

De tre bästa uppsatserna i varje landskap/län kommer också att belönas.

Vill du veta mer om uppsatstävlingen "*Jakten på min släkt*" kan du rekvirera foldrar från förbundet eller läsa på www.genealogi.se/uppsats.htm.

BEGRÄNSAD EFTERSÄNDNING

Vid definitiv eftersändning retur med
den nya adressen till:

Folkare Släktforskarförening
c/o Barbro Vikström
Mattsbogatan 20 E
S-774 40 AVESTA
Sverige

B

FÖRENINGSBREV

Vikström Barbro
Mattsbogatan 20 E

774 40 Avesta

FOLKARE SLÄKTFORSKARFÖRENING

Program våren 1999

Onsdag

17 februari

kl 18.00

Årsmöte:

Centrumgården Avesta

En lördag i slutet

av mars eller

början av april

Föreläsning i Hedemora

i samarbete med SKS i Hedemora

Lördag

24 april

Resa till Släktforskarernas Hus i Leksand

Tid för avresa meddelas senare

Maj

Utflykt till Stjärnsund

Datum mm meddelas senare

